

**T. C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MARDİN İL MERKEZİNDEKİ SAĞLIK
KURULUŞLARINDA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN
İŞ DOYUMLARI VE DEPRESİF DUYGU
DURUMLARININ BAZI SOSYO DEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

**HAZIRLAYAN
Bedreddin ERTEKİN**

**DANIŞMAN
Doç.Dr. Mazhar BAĞLI**

**DİYARBAKIR
2006**

**MARDİN'DEKİ SAĞLIK KURULUŞLARINDA ÇALIŞAN
HEMŞİRELERİN İŞ DOYUMLARI VE DEPRESİF DUYGU
DURUMLARININ BAZI SOSYO DEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLERE AÇISINDAN İNCELENMESİ**

ÖZET

Bu araştırmada Mardin Devlet Hastanesi, Kadın ve Çocuk Hastanesi ve Sağlık Ocaklarında çalışan hemşirelerin iş doyumu ve çöökkünlüklerinin bazı sosyo demografik özellikler ile olan ilişkisinin incelenmesi planlanmıştır. Bu araştırmaya toplam 70 hemşire katılmıştır. Bu, toplam hemşire sayısının %44,5ini oluşturmaktadır. Araştırma verileri 14 Haziran ile 5 Temmuz 2006 tarihleri arasında toplanmıştır. Bilgilerin toplanması için Tanıtım Formu, Minnesota Doyum Ölçeği ve Beck Depresyon Envanteri kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre, depresyon artarken iş doyumunda azalma olduğu saptanmıştır. Ayrıca evli hemşirelerin bekârlara oranla, tecrübeli olanların da daha az tecrübeli olanlara oranla, çalışma koşullarının iyi ve yoğunluğun az olduğu birimlerin daha yoğun birimlere oranla işlerinden daha fazla doyum elde ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, İş Doyumu, Hemşirelik

**RESEARCH OF THE JOP SATISFACTION AND DEPRESSION AND
RELATIONSHIP BETWEEN THEM AND SOME DEMOGRAPHIC
FEATURE FOR NURSES WORKING IN HEALTH ORGANIZATION
IN MARDİN**

ABSTRACT

This research is planned in order to determine the job satisfaction and depression and relationship between them and some social demographic speacility for nurses working in Mardin State Hospital, Maternity and Infant Hospital and Primary Health Care Centre.

The sample of research consist of 70 nurses and this is %44.5 of total nurses. The data of research was collected between 14th June and 5th July in 2006. To collecting data Survey Form, Short Form Minnesota Satisfaction Questionnaire and Beck Depression Inventory were used.

Due to the result of research when depression has risen the job satisfaction has decreased. Also the difference between married nurses and single nurses, also more qoafied than less qoafied, saw that inbosier areas worked. Those worked better and intedse than those who worked in less busier areas.

Key Words: Depression, Jop Satisfaction, Nursing

T.C
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
DİYARBAKIR

.....tarafından yapılan bu çalışma , jürimiz tarafından

Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir

Jüri Üyesinin

Unvanı Adı Soyadı

Başkan:.....

Üye :

Üye :

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

.../.../.....

.....

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

(MÜHÜR)

ÖNSÖZ

Ülkemizde nüfus artışı ile birlikte iş sahalarında kadınların aktif rol alması da aynı hızla arttığı bir gerçektir. Buna paralel olarak iş yaşamındaki stres artmakta bu da çalışan kesimin iş doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir.

Çalışma tempoları yoğun olan ve dikkat isteyen işlerde çalışanlarda durum daha da önem kazanmaktadır. Bu işlerin başında da sağlık çalışmaları gelmektedir. Bu nedenle bir sağlık çalışanı olan hemşirelerde iş doyumunu ve depresif duygu durumunun önemi artmaktadır.

Bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların yetersizliği karşılaştığım sorunların başında gelmektedir. Ancak böylesi pek çalışılmamış bir konuyu çalışmakla bu alanda ileriki aşamalarda yapılacak araştırmalara bir nevi kaynaklık etme duygusu bize heyecan vermektedir.

Böyle bir konuyu araştırırken yardımlarıyla her zaman yanımda olan değerli hocam ve aynı zamanda danışmanım Doç. Dr. Mazhar BAĞLI' ya ve Arş. Gör. Yunus Emre AYNA' ya, bu çalışmanın her aşamasında her türlü katkıyı sunan arkadaşım Psikolog Selahattin ÜÇER' e ve yardımlarını esirgemeyen kardeşim Mahmut ERTEKİN' e teşekkür ederim.

Bedreddin ERTEKİN

DİYARBAKIR-2006

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖNSÖZ	III
KISALTMALAR	XI
1.GİRİŞ	12
1.1. Problemin Tanımı ve Önemi	12
1.2. Araştırmanın Amacı	13
1.1.Sınırlılıklar	13
2.GEREÇ VE YÖNTEM	14
2.1. Araştırmanın Tipi	14
2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yerler	14
2.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem	14
2.4. Veri Toplama Araçları	14
2.4.1. Tanıtıcı Bilgi Formu	14
2.4.2. Beck Depresyon Envanteri (Beck Depression Inventory)	15
2.4.3. Minnesota Doyum Ölçeği (Minnesota Satisfaction Questinaire)	15
2.5. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	16
2.6. Verilen Değerlendirilmesi	16
2.7. Süre	16
3.GENEL BİLGİLER	16
3.1.Hemşirelik Tanımı	17

3.2. İş Doyumu	17
3.3. İş Doyumunu Etkileyen Faktörler	18
3.3.1. Ücret	19
3.3.2. Güvenlik	19
3.3.4. İşin Kendisi-Niteliği	20
3.3.5. Yükselme Fırsatı	20
3.3.6. Çalışma Ortam ve Koşulları	21
3.4. Doyumsuzluk ve Sonuçları	20
3.5. İş Doyumunu Etkileyen Bireysel Özellikler	21
3.5.1. Yaş	21
3.5.2. Cinsiyet	22
3.5.3. Eğitim Düzeyi	23
3.5.4. Medeni Durum	23
3.5.5. Meslek	23
3.5.6. Sosyo-Kültürel Çevre	24
3.5.7. Zeka	24
3.5.8. Kişilik	24
3.6. Hemşirelikte İş Doyumu	25
3.7. Depresyon	26
3.7.1. Depresyonda Duygusal Boyut	27
3.7.2. Depresyonda Düşünsel Boyut	27
3.7.3. Depresyonda Fiziksel Boyut	28
3.8. Depresyona Yaklaşımlar	28
3.8.1. Psikoanalitik Yaklaşım	28
3.8.2. Bilişsel yaklaşım	28

3.8.3. Davranışsal Yaklaşım.....	29
3.9. İş Doyumu ve Çökkünlük	30
4. BULGULAR.....	31
4.1. Ebe ve Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri	30
4.3. Korelasyon Analizi Sonuçları	64
5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER	70
KAYNAKLAR	73
EKLER.....	76

TABLOLAR

Tablo-1 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna göre Dağılımları	30
Tablo-2 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıktan Sağlık Kuruluşuna ve Yaşlarına Göre Dağılımları	30
Tablo-3 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Medeni Hallerine Göre Dağılımları	31
Tablo-4 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Çalıştıkları Servislere Göre Dağılımları	31
Tablo-5 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Dağılımları	32
Tablo-6 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Dağılımları	33
Tablo-7.1 Ebe ve Hemşirelerin Yaşlarına Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	34
Tablo-7.2 Ebe ve Hemşirelerin Yaşlarına Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	35
Tablo-7.3 Ebe ve Hemşirelerin Yaşlarına Göre Beck Depresyon ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	37
Tablo-7.4 Ebe ve Hemşirelerin Yaşlarına Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki.....	38
Tablo-8.1 Ebe ve Hemşirelerin Medeni Hallerine Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	40

Tablo-8.2 Ebe ve Hemşirelerin Medeni Hallerine Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	42
Tablo-8.3 Ebe ve Hemşirelerin Medeni Hallerine Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	43
Tablo-8.4 Ebe ve Hemşirelerin Medeni Hallerine Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	44
Tablo-9.1 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Servislere Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	45
Tablo-9.2 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Servislere Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki.....	46
Tablo-9.3 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Servislere Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	48
Tablo-9.4 Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Servislere Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki İlişki	49
Tablo-10.1 Ebe ve Hemşirelerin Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	51
Tablo-10.2 Ebe ve Hemşirelerin Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	53
Tablo-10.3 Ebe ve Hemşirelerin Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki.....	55

Tablo-10.4 Ebe ve Hemşirelerin Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	56
Tablo-11.1 Ebe ve Hemşirelerin Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	58
Tablo-11.2 Ebe ve Hemşirelerin Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	59
Tablo-11.3 Ebe ve Hemşirelerin Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	61
Tablo-11.4 Ebe ve Hemşirelerin Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Beck Depresyon Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar arasındaki ilişki	62

KISALTMALAR

DEPR:	Depresyon
İ.İ.D:	İçsel İş Doyumu
D.İ.D:	Dışsal İş Doyumu
G.İ.D:	Genel İş Doyumu

1.GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Çalışma koşulları çalışan bireyin iş doyumunu ve ruhsal durumunu çok fazla etkileyen bir faktördür. Çalışılan yer, çalışma şartları, çalışanlar arasındaki ilişki ve arkadaşlık düzeyi, çalışan kişinin çok fazla etkilenmesine sebep olmaktadır.

İş yoğunluğu açısından baktığımızda sağlık kuruluşlarının en üst düzeyde tempoyla çalışmak zorunda oldukları açıkça görülür. Sağlık kuruluşlarında da görev dağılımı açısından baktığımızda en büyük paya sahip olanların hemşireler oldukları açıkça görülmektedir. Durum böyle olunca hemşirelik mesleği stresin çok olduğu ve dolayısıyla çalışma koşullarının zor olduğu bir meslek dalıdır. Bu zor şartlar arasında çalışmak hemşirelerin hem ruhsal hem de fiziksel olarak yıpranmalarına sebep olmaktadır. Bu da yapılan işin sağlıklı yürümesini engellemektedir.

Ruhsal açıdan sağlıklı bireylerin işlerinden sağlayacakları doyum da fazla olacak ve birey içindeki rahatlığı ve doyumunu karşısındaki kişiye de yansıtacaktır. Bu da toplumun daha anlayışlı, daha mutlu ve daha iyi ilişkilere sahip olmasını beraberinde getirecektir.

Sağlık sektörünün sahip oynadığı kritik rolü göz önünde bulundurduğumuzda, sağlık sektöründe çalışanların bu anlamda ne kadar iyi olması gerektiği daha iyi anlaşılacaktır.

Yetkililerin bu durumdan haberdar olması ve gerekli tedbir ve iyileştirmelerin yapılması için bazı bilimsel araştırmaların yapılması zorunluluğu vardır. Bu zorunluluk hemşirelik mesleğinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi gereğinden kaynaklanmaktadır.

Sağlık kuruluşlarında sağlık çalışmalarının iyi bir şekilde yürütülebilmesi için var olan sorun ve eksikliklerin iyi bilinmesi ve ona göre önlemlerin alınması gerekir. Bu nedenle bu araştırmanın hemşirelerin iş doyumlarını, depresif duygu durumlarını ortaya koyacağından ve sonuçların gerekli yerlere iletileceğinden ve bunun da sağlık kuruluşlarındaki çalışma koşullarının düzeltilmesine katkıda bulunacağı düşünüldüğünden önemli olduğu düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Hemşirelik mesleği sağlık kurumlarının en büyük parçası durumundadır. Türkiye’de sağlık kurumlarının yaklaşık %60’ını teşkil eden hemşirelerin iş doyumlarını, depresif duygu durumlarını ve bunların bazı sosyo demografik özelliklerle olan ilişkilerini saptamak amacıyla yapılan bu araştırma aynı zamanda var olan sorunların giderme durumunda olan yönetici kadrosundakileri bilgilendirme amaçlanmıştır. Farklı sağlık kuruluşlarında çalışan hemşirelerin iş doyumları ile depresif duygu durumlarının bazı sosyo demografik özelliklere göre incelendiği bu araştırmada şu sorulara cevap aranacaktır.

1-İş doyumunu ile depresyon arasında bir ilişki var mıdır?

2-İş doyumunu ve depresyon ile bazı sosyo demografik özellikler(çalışma yılı, öğrenim durumu, yaş, medeni durum, çalıştığı kurum) arasında bir ilişki var mıdır?

1.3.Sınırlılıklar

Yapılan araştırmanın, çalışanlara yönelik olması ve bu çalışan kesimin sağlık kesimi olması sebebiyle anketlerin uygulanması konusunda uygun zamanın bulunması için uzun bir süreye yayılmasına sebep olmuştur. Ayrıca yine çalışan kesimin iş durumunun ciddiyetinden ilgili yerlerden gereken izin alınması da yine zaman almış ve bu yüzden tasarlanan zamanda yapılamamıştır.

2.GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Tipi

Bu araştırma hemşire ve ebelerde iş doyumu ve çökkünlük ile bunlarla bazı sosyo demografik özellikler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmış tanımlayıcı bir çalışmadır

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yerler

Bu araştırma Mardin il merkezinde bulunan 1. ve 2. basamak sağlık kuruluşlarında çalışan ebeler ve hemşireler arasında yapılmıştır. İl merkezinde bulunan Devlet Hastanesi, Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi ile yine il merkezinde bulunan altı farklı Sağlık Ocağında çalışan hemşireler ve ebeler arasında yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Mardin il merkezinde bulunan Devlet Hastanesinde çalışan 102 ebe ve hemşireden 41 tanesi, Kadın ve Çocuk Hastanesinde çalışan 31 ebe ve hemşireden 21 tanesi, Sağlık Ocaklarında çalışan 31 ebe ve hemşireden de 8 tanesi araştırmaya dahil edilmiştir. Toplamda ise Mardin il merkezinde çalışan toplam 157 ebe ve hemşireden 70 tanesi arasında yapılmıştır. Bu da evrenin %44,5' ini oluşturmaktadır. Ebe ve hemşireler araştırmaya rast gele seçilmiştir.

2.4. Veri Toplama Araçları

2.4.1. Tanıtıcı Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen ebe ve hemşireleri tanıtıcı ve demografik özelliklerini ortaya koyan tanıtıcı bilgi formu kullanılmıştır. Tanıtıcı bilgi formunda

hemşirelerin çalıştıkları kurum, yaşları, medeni durumları, birimleri, mezun oldukları okul ve çalışma süreleri sorulmuştur.

2.4.2. Beck Depresyon Envanteri (Beck Depression Inventory)

Beck depresyon envanteri, Beck tarafından depresyon yönünden riski belirlemek ve depresif belirtilerin düzeyini ve şiddet değişimini ölçmek için geliştirilmiştir. Toplam 21 kendini değerlendirme cümlesi içermektedir. Dörtlü Likert tipi ölçüm sağlamaktadır. Her madde 0-3 arasında puan alır ve toplam puan bunların toplanması ile elde edilir. Toplam 0-63 arasında değişir. Tegin (1980) ve Hisli (1987) tarafından Türkçe'ye adapte edilmiş, çeşitli örneklemeler üzerinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Güvenirlik çalışmasında, Cronbach alfa katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur. Yarıya bölme güvenilirliğinde $r=0.74$ olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Türkçe için geçerlilik ve güvenilirlik makalesinde kesme puanının 17 olarak kabul edildiği belirtilmiştir. (Aydemir, Köroğlu,2006;122)

2.4.3. Minnesota Doyum Ölçeği (Minnesota Satisfaction Questinaire)

Minnesota İş Doyum Ölçeği 1967 yılında Weiss, Dawis, England&Lofquist tarafından geliştirilmiştir. Baycan tarafından (1985) Türkçeye çevrilip, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır (Cronbach Alpha=0,77). Baycan (1985), Oran (1989), Görgün (1995) ve Bayraktar'da (1996) çalışmalarında bu ölçeği kullanmışlardır. İş doyumunun düzeylerini ölçmektedir. İçsel ve dışsal doyum faktörlerini ortaya çıkaran özelliklere sahip 20 maddeden oluşmakta ve beşli likert tipi ölçüm sağlamaktadır.

Genel doyum puanı maddelerin elde edilen puanların toplanmasıyla bulunmaktadır. İçsel doyum puanı 1-2-3-4-7-8-9-10-11-15-16-20 numaralı maddelerden elde edilen puanların 12'ye bölünmesiyle elde edilir. Dışsal doyum puanı 5-6-12-13-14-17-18-19 numaralı maddelerden puanların 8'e bölünmesiyle bulunur. Ölçeğin ranj değerleri 1-100'dür.

2.5. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Çalışma yapılmadan önce çalışmanın yapılacağı yerlere gidilmiş ve gerekli yerlerden izinler alınmıştır. Belirlenen –uygun- saatlerde gerekli açıklamalar yapılarak her üç anket de aynı anda verilerek çalışma yapılmıştır.

Çalışma sırasında gerekli izinlerin alınmış olması ve uygun zamanda yapılmış olması bazı sıkıntıları ortadan kaldırmıştır

2.6. Verilen Değerlendirilmesi

Araştırma kapsamındaki 70 ebeye ve hemşireye ait veriler değerlendirilmiştir. Araştırmanın bağımlı değişkenleri depresyon ve iş doyumudur. Bağımsız değişkenleri ise; yaş, medeni durum çalışma yılı, çalıştığı birim ve mezun olduğu okuldur.

Depresyon ile iş doyumunu arasında ilişki olup olmadığını saptamak için ‘Pearson Korelasyon’ analizi yapılmıştır. Bu analizden çıkan sonucun tesadüfi olup olmadığına bakılmıştır. 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$ ise H_0 reddedilir. Yani bulunan ilişki önemlidir ve tesadüfi değildir. 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ise H_0 reddedilmez. Yani bulunan ilişki önemli değildir ve tesadüfidir

2.7. Süre

Araştırma verileri gerekli yerlerden gerekli izinler alınarak 14 Haziran ile 5 Temmuz 2006 tarihleri arasında yapılmış olup 22 gün sürmüştür.

3.GENEL BİLGİLER

3.1.Hemşirelik Tanımı

Türk Hemşireler Derneği Eğitim Komisyonu, hemşireliği şöyle tanımlıyor; ‘hemşirelik, bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma,geliştirme ve hastalık halinde iyileştirme amacına yönelik; hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden; ve bu hizmetleri yerine getirecek kişilerin eğitiminden sorumlu; bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini dir.’(Hovardaoğlu,Şenocak,1992:2)

İnsanoğlunun birbirleriyle ilk ilişkilerinin başladığı andan beri varlığı kabul edilen, ancak Florence Nightingale’le başlayıp hemşirelik uğraş alanını ve eğitimin bir sistem, ilke ve yasalar çerçevesinde örgütleyerek geliştirmek ve ona bilimsel bir kimlik kazandırmak çabası günümüzde de sürmektedir. Bu çaba doğrultusunda birçok araştırma yapılmaktadır.

Bütün dünyada hemşirelik hizmetleri, sağlık sisteminin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Sağlık iş kolunda en yüksek sayıda personeli kapsamaktadır. Hemşirelerin işlerinden doyumunu, sağlık hizmetleri sosyal sisteminin düzenli bir şekilde aksaksız yürüebilmesi için temel etmendir. İşinden doyumlu olan hemşirelerin sağlık hizmetleri sisteminin düzenli işlemesine katkısı daha fazla olacaktır. (Özaltın,1997:6)

3.2.İş Doyumu

Tüm çalışanlar, çalışma koşullarının iyileştirilmesini, çalışma yaşamına ilişkin ekonomik, psikolojik ve toplumsal gereksinmelerinin, özlem ve isteklerinin karşılanmasını istemektedirler. Keith Davis’e göre iş doyumunu iş görenlerin işlerinden duydukları hoşnutluk ya da hoşnutsuzluk olarak tanımlanmakta ve iş doyumunun bireyin istemleri ile işin özelliklerinin birbirlerine uyum sağladığı durumlarda gerçekleşmektedir.(Karaca,1998:44)

Mumford'da göre iş doyumu, bireyin işten bekledikleri ve kazandıkları arasındaki uyumdur.(Taşdemir,1999:18) Vroom'a göre iş doyumu çalışanların algılarına, duygularına ve davranışlarına ilişkin çok değişik boyutlu iş tutumlarının bir ölçüsüdür.(Karaca,1998:44) Yine Vroom'a göre kavramsal olarak işe karşı olumlu tutum iş doyumuna, olumsuz tutum ise iş uyumsuzluğuna karşılıktır.(Özaltın,1997:6)

İş doyumu, iş görenlerin fiziksel ve zihinsel sağlıkları yanında, bireysel, fizyolojik ve ruhsal duygularının bir belirtisidir.(Karaca,1998:45) En geniş anlamıyla iş tatmini veya iş doyumu, bireyin işine karşı genel tutumudur.(Karaca,1998:44)

Meslek dışı yaşamı da doğrudan etkileyerek sürekli özveri gerektiren sağlık birimlerinde iş doyumu büyük önem kazanmaktadır. Sağlık alanı, yoğun stresler yaşayan hasta bireye hizmet verme güçlüğüne yanı sıra, bu alanda görev yapanların günlük çalışmalarında sık sık stres yaratıcı olaylarla karşı karşıya kalmaları nedeniyle, diğer iş ortamlarından farklılık göstermektedir.

Sağlık hizmetlerinin etkin yürütümünün gerçekleşmesi, çağdaş sağlık sistemine uygun örgütsel düzenlemeler, eğitim ve yasal alanlarda değişiklikler gibi sistemin yapısal boyutunu ilgilendiren çalışmalar ve birey boyutuna da önem verilmesi ile olur. Hizmetlerin etkinliği yanında göz ardı edilmemesi gereken bir başka nokta, sağlık personelinin öncelikle kendi bireysel sağlıklarının korunması, yükseltilmesi ve geliştirilmesi gereğidir. (Gezer,1998:17)

Davis'e göre(1982) bir örgütte eğer işler iyi gitmiyorsa bunun en büyük kanıtı iş doyumunun düşmesidir.(Çelik,2003:32)

3.3. İş Doyumunu Etkileyen Faktörler

İş doyumunu etkileyen faktörler oldukça fazladır. Ancak bunları bireysel ve örgütsel faktörler olarak ayırmak mümkündür. Bireysel farklılıklar ve kişilik özellikleri iş doyumunu etkilemektedir.(Yılmazmı,1999) Ayrıca bireyin genel yaşam doyumuna da işinden sağladığı doyumunu etkilemektedir.(Özaltın,1997:7)

Bireysel özellikler ve genel yaşam doyumu ile ilgili faktörler ayrı tutulursa, işin kendisinden, iş ortamından yada işin nesnel yönünden kaynaklanan iş doyumu faktörlerinden bazıları şunlardır:

3.3.1. Ücret

Alınan ücretin gereksinimleri karşılama yeterliliği, eğitime, kıdeme yapılan işe paralellik göstermesi, doğum, ölüm, hastalık gibi durumlarda yapılan ödemelerin yeterli olması gibi konuları içerir.(Kavla,1998:8) Paraya karşı duyulan arzunun kökeninde, bir yandan kişinin fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi düşüncesi yatarken diğer yandan insanın meslekte başarı duygusu, kendini kanıtlama, kabul edilme gibi üst düzey gereksinimlerinin doyurulması da gelmektedir.(Vara,1999:8)

Paranın çekiciliğinin bir nedeni de, insana sembolik olarak verdiği ekonomik doyumdur. Aslında ücret veya ekonomik güç tek başına çalışanları doyuma ulaştıran bir faktör değildir. Ancak ekonomik gücün de toplumda sosyal prestij, değer ve takdir kaynağı olduğu bir gerçektir.(Özaltın,1997:8) Böylesine önemli olan paranın yapılan işe denk değerde olmaması iş doyumunu tehlikeye düşürebilir.(Vara,1999:8)

Çalışan birey, çalışması karşılığında elde ettiği ücret ve benzeri ödemelerin düzeyi ölçüsünde tatmin olacaktır. Bunun yanı sıra çalışan bireyin elde ettiği maddi karşılıklardan dolayı tatmin olabilmesi için, bu ödüllerin çalışanın yaptığı işin nisbi önemine ve ayrıca dağıtıcı adalet ilkelerine göre verilmesi gerekir.(Yılmazmış,1999:22) Lawler, ücretin doyum üzerindeki etkisini incelemiş ve ödenen ücret ile çalışanın algısına göre Kendisine ödenmesi gereken ücret arasındaki farkın, bu konuda rol oynayacağına işaret etmiştir.

Algılanan ücretin ödenmesi gereken ücrete eşit olması doyumu sağlamaktadır. Az olması doyumsuzluk ortaya çıkarmaktadır.(Gözüm,1996:4)

3.3.2. Güvenlik

Güvenlik, iş doyumunu etkileyen faktörler arasında en başta gelenlerden biridir. Görevi kaybetme korkusu doyumu tehdit eden bir etki yaratır.(Vara,1999:13) İşin

güvenlik ile ilgili boyutu hemşirelerin işlerinin sürekliliğinden emin olmamamsı, sık olarak bölüm yada görev değiştirme, başka bir kuruma gönderilmeyle ilgili korku hissettirilme durumu gibi konuları içerir.(Erşan,1996:7)

Güvenlik konusu aynı zamanda sağlığı da ilgilendiren bir kavramdır. Birey, sağlığı için tehlike oluşturan bir ortamda çalışmak istemez. Her türlü güvenlik önleminin alındığı bir ortamda çalışmak bireyi mutlu kılacaktır.(Yılmazmış,1999:24) Gelişmekte olan ülkelerde önemli boyutlara ulaşan işsizlik, çalışanların kötü çalışma koşullarında çalışmayı çok kolaylıkla kabul etmelerine neden olurken, işi kaybetme korkusu çalışma ortamında karşılaşılan gerilimin ağırlaşmasına yol açmaktadır.(Gezer,1998:18)

3.3.4. İşin Kendisi-Niteliği

Çalışan kişinin davranışlarında, işletme yönünden verimli ve uyumlu olması, kişi yönünden ise doyum bulmasında diğer faktörler kadar işin niteliği ile etkili olmaktadır.(Gözüm,1996:5) İşin içeriği kendi başına bir doyum kaynağıdır.(Kavla,1998:8)

Çok yetenek gerektiren ve eğitim olanağı olmayan ya da hiç yetenek istemeyen işlerde, işe ilgi azalmakta ve bununla birlikte iş doyumsuzluğu çıkabilmektedir bu durumda eğitim olanaklarının sağlanması, sorumluluğun artırılması ve uygun düzeyde tutulması, özerklik sağlanması, uygun denetleme düzeyinin sürdürülmesi, yeni iş yerine uyum sağlayıcı uygulamalara yer verilmesi iş doyumunu sağlayan etmenlerdir.(Vara,1999:12)

Doyum aynı zamanda işin zevk verme kabiliyeti ve uygunluğu ile de ilgilidir. Çalışan birey, becerilerini, deneyimlerini ve kişisel meraklarını karşılayan görevleri yerine getirmekten dolayı doyum elde edebilir.(Yılmazmış,1999:26)

3.3.5. Yükselme Fırsatı

Yükselme olanakları iş doyumunu üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Hemşirelerin mesleklerinde yükselme gibi bir olanağı yakalamış olmaları doyum düzeylerini olumlu

yönde etkilerken farklı düzeyde eğitime karşılık hemşirelere verilen unvan ve sorumlulukların aynı olması ve işin yapısından kaynaklanan kariyer aralığının kısılığı ise mesleki doyumlarını olumsuz yönde etkilemektedir.(Erşan,1996:7)

Kişilerde ilerleme ve bir takım değer basamaklarında yükselme arzusu vardır. Çevreden ve kişinin kendisinden gelen pek çok etki, bu yükselme arzusunu değişik şekillerde harekete geçirmektedir. Terfi ve meslekte ilerleme, her insan için, bir ihtiyaç olduğu kadar, aynı zamanda bir hak ve gerekliliktir.(Gözüm,1996:5)

Bu nedenle, üst düzey görevleri çok az oluşu ile ortaya çıkan ilgisizlik doyumsuzluğa neden olabilir. Üst düzey göreve yükseltme kriterleri çok iyi belirlenip, yarışma atmosferi yaratılırsa işe karşı ilgi artırılabilir.(Vara,1999:12)

Çalışan kişi, çalıştığı iş yerinde yükselme olanağına sahipse ve terfiler genellikle liyakat esasına göre gerçekleştirilmekteyse, onun duyacağı tatmin yüksek olacaktır.(Yılmazmış,1999:23)

Hemşirelik gibi ilerleme fırsatının çok az olduğu mesleklerde işin bu yönü doyumsuzluğu yaratabilir.(Vara,1999:12)

3.3.6. Çalışma Ortam ve Koşulları

Bireyin çalıştığı ortamı temiz, rahat ve güvenli bulması onda doyum yaratabilir.(Aydın,2000:11) Bu durum sağlık alanının da çalışanlar için çok daha önemlidir. Çalışma ortamındaki olumsuzluklar, bireyin çalışmasını etkiler. Herzberg, çalışma koşullarını doyumsuzluk yaratan sağlık faktörleri arasında sıralamıştır.(Yılmazmış,1999:24) Uygun iş saatleri, yeterli eleman ve hoş iş çevresi hemşirelerde doyumunu artırmaktadır.(Vara,1999:12)

3.4. Doyumsuzluk ve Sonuçları

İşten doyumsuzluk, çalışan kişide olumsuz duygular meydana getirmekte, stres oluşturmakta ve bu da bazı olumsuz durumlara yol açmaktadır. Bu olumsuz duygular

çalışan kişinin bedensel, ruhsal ve sosyal sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.(Aydın,2000:15) Bunların arasında ülser, alkol-sigara alışkanlığı, kavgacılık, bıkkınlık, anksiyete, kuruma yabancılaşma, uyumsuzluk gibi sonuçları vardır.(Aydın,2000:15)

Eğer bir kişi işinden hoşnutsa ve büyük bir doyum elde ediyorsa, stresin zararlı etkilerinden etkilenmemektedir. Bunun tam tersi, yani kişi işinden doyum sağlayamıyorsa stresin zararlı etkilerine daha açık demektir. (Gözüm,1996:7)

3.5. İş Doyumunu Etkileyen Bireysel Özellikler

3.5.1. Yaş

Yaşın iş doyumuna etkisine ilişkin farklı görüşler vardır. Çalışmalarında bireysel özelliklerden yalnızca yaş ile ilgilenen Herzberg, yaş ile doyum arasındaki ilişkiyi ‘‘U’’ şeklinde bir eğri ile açıklamaya çalışmıştır. Çalışma yaşamına erken başlayan genç yaşlardaki bireylerde, yüksek olan iş doyumunu, otuz yaşına doğru düşmekte, daha sonra yaş ilerledikçe çalışma yaşamının sonuna kadar yükselmektedir.(Vara,1999:7)

Diğer bir görüşte ise insanların yaşlandıkça deneyim nedeniyle uyumlarının arttığı, böylece işlerinden daha doyumlu oldukları belirtilmektedir. Genç yaşlardaki insanların yükselme ve iş koşullarına ilişkin aşırı beklentileri olması ya da iş seçimi ve iş güvencesine ilişkin kuşkuvarlığının bulunması nedeniyle, işlerinden daha az doyum sağladıkları savunulmaktadır(Taşdemir,1999:22)

3.5.2. Cinsiyet

Cinsiyetin iş doyumunu ile ilişkisini inceleyen araştırmaları, bu konuda birbirleriyle çelişkili sonuçlar göstermektedirler. Baysal'ın belirttiği çalışmalardan bazıları, erkeklere göre daha kötü koşullar altında çalışan kadınların, işlerinden daha çok doyum elde ettiklerini göstermiştir. Diğer yandan kadınların iş doyumlarını daha düşük

olduğunu belirten araştırmalarda bu sonuç, kadınların eşlik ve annelik rollerinin öncelikle olması nedeniyle çalışma yaşamında üst düzey gereksinimlerinin gidermeyi amalamaması ve işlerin parasal ya da fiziksel ödülleriinin onlar için daha önemli olmasına bağlanmıştır(Vara,1999:7)

3.5.3. Eğitim Düzeyi

Eğitim düzeyi ile iş doyumunu arasındaki ilişki arayan araştırma sonuçları, genellikle eğitim düzeyinin yükselmesi ile doyumun azalacağı doğrultusundadır. Bu konuda bazı yazarlar, eğitim düzeyi yüksek olan kişilerin kendilerine seçtikleri referans gruplarının koşulları ile kendi koşullarını karşılaştırdıklarını belirtmektedir. Örneğin; üniversite mezunları,kendi yöneticilerini referans grubu olarak seçip, ücretlerini onların ücretleriyle karşılaştırdıklarından ücretten doyumları düşük olur.(Taşdemir,1999:23) Belegen’de yaptığı bir araştırmada eğitim düzeyi yüksek hemşirelerde iş doyumunu düşük bulmuştur. (Yılmazmış 1999:21)

3.5.4. Medeni Durum

Bu konuda farklı sonuçlar bulunmuştur. imete, bekar ve dulların, evlilere göre daha doyumсуz olduklarını saptamıştır. Kavla ise, medeni durumla hemşirelerin içsel, dışsal ve genel doyum düzeyleri arasında bir ilişki saptayamamıştır.(Kavla,1998:61)

3.5.5. Meslek

İş doyumunu etkileyen bir diğer bireysel özellik meslektir. Araştırmalar toplumca belirlenmiş saygınlığı yüksek olan, bağımsız çalışma olanağı veren ve insanla doğrudan ilgilenen meslek gruplarında, iş doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir.(Özaltın,1997:10)

Bir çok özelliğin yanı sıra meslek özelliklerini de içeren statü ile iş doyumunu

arasında güçlü bir ilişki olduğu belirtilmektedir. Örgüt içinde yeri yüksek düzeyde olan birey, düşük düzeyli olana göre daha fazla doyum sağlamaktadır.(Vara,1999:8)

3.5.6. Sosyo-Kültürel Çevre

Bireyin sosyo-kültürel çevresinin de iş doyumunu etkilediği belirtilmektedir. Berns'in belirttiği gibi bazı araştırmalarda, özellikle eşlerin işlerindeki statüleri, çalışan kadınların en küçük çocuklarının yaşları, ailenin gelir düzeyi gibi sosyo-kültürel değişkenlerin iş doyumunu düzeylerinde farklılık yarattığı saptanmıştır.(Gözüm,1996:6)

3.5.7. Zeka

Pek çok iş ve meslek için belirli bir zeka düzeyinin gerekli olduğu, bu düzeyden sapsmaların bireyi iş doyumusuzluğuna götürdüğü kanıtlanmıştır.(Özaltın,1997:8)

3.5.8. Kişilik

Çalışanların kişilik yapılarının iş doyumlarına etkisini inceleyen araştırmalar, doyum düzeyi yüksek olan bireylerin daha esnek ve kararlı kişiliği olan, işinde doyumusuz olan bireylerin ise, amaçlarını seçmede gerçekçi olmayan, çevresel güçlükleri yenemeyen ve katı bir kişilik yapısına sahip bireyler olduğunu göstermiştir.(Vara,1999:16)

Kişilik yapısının yanı sıra ele alınan bir başka özellik, bireylerin genel yaşam tutumlarıdır. İşinden doyum bulamayanların, iş dışındaki genel yaşamlarında da doyum bulamadıkları belirtilmektedir.(Gezer,1998)

3.6. Hemşirelikte İş Doyumu

İş doyumunun bireysel ve örgütsel düzeydeki etkilerine ve özellikle doyumsuzluğun sonuçlarına, hemşirelik mesleği açısından bakıldığında, meslek üyelerinin işlerinden doyum sağlamasının önemi açıkça görülmektedir. Her ne kadar araştırmalarda iş doyum ve verimlilik arasında kuvvetli bir ilişki saptanmamışsa da mantıksal olarak düşünüldüğünde işinden doyum sağlamayan ve hemşirenin yorgunluk, baş ağrısı ve benzeri fiziksel rahatsızlıkları ya da anksiyete düzeyinin yükselmesi nedeniyle kendini işine veremeyeceği, hizmetlerini aksatabileceği söylenebilir.(Vara,1999:9) Bir sağlık çalışanı olarak hemşireler, hastalarla daha yakın ilişkiler içinde olmaları açısından da stresli ortamlarda daha fazla kalma durumunda kalmaktadırlar.

Gereksinimleri ile ilgili sorunlar, çalışma ortamında mutlu olmama, doyum sağlayamama, yoğun yorucu çalışma, yorgunluk, çocukların eğitimi, çalışma arkadaşları ile ilgili problemler, iç ya da dış çatışmalar,kendine güven duymama,çalışanda strese neden olan ve kaygı yaratan faktörler olarak belirtilmiştir.(Vara,1999:17)

Taşdemir'in Dikmen'den aktardığına göre,Wondelt ve arkadaşlarının (1981) yaptıkları araştırmada, yetersiz ücret, kırtasiye işinin çokluğu, yönetimden yetersiz destek, eğitim olanaklarının yetersizliği, kanunların yetersizliği, hemşire birliklerinden yetersiz destek, çocuklarının bakımlarının sağlanmaması, hizmet-içi eğitim olanaksızlığı, yetersiz ek kar, hemşirelerin azlığı gibi faktörlerin hemşirelerde iş doyumunu etkileyen faktörler olduğu belirtilmiştir. Bunların yanında, aileye karşı olan sorumlulukları çalışma saatleri, çevrenin destekleyici olmaması ve doktorlarla olan ilişkilerin düzgün olmaması da doyumunu etkileyen önemli nedenler arasındadır.(Taşdemir,1999:27) Yine Taşdemir'in aktardığına göre Buccheri, psikiyatri hemşireleri üzerinde yaptığı çalışmada, Stember ve arkadaşlarının geliştirdiği iş doyumunu içeriğini kullanmış, iş doyumunu ile otonomi ve yöneticinin desteği arasında pozitif yönden anlamlı bir ilişki bulmuştur. Aynı zamanda hemşirelerin statülerinin yükselmesi ile iş doyumlarının arttığı saptanmıştır.(Taşdemir,1999:27)

Hemşirelikte iş doyumunun yalnızca hizmetlerin etkinliği yönünden ele alınmamalı, aynı zamanda doyumsuzluğun bireysel düzeydeki etkileri de göz önünde bulundurulmalıdır.

3.7. Depresyon

Depresyon sözcüğünü, günlük dilde, birçok duygunun bir araya gelişini betimlemek için kullanırız (üzüntü, hayal kırıklığı ve belki de biraz karamsarlık). Doktorlar, psikiyatristler ve klinik psikologlar ise bu terimi farklı bir biçimde kullanmaktadırlar. Onlara göre depresyon yada depresif rahatsızlık, tedavi gerektiren bir durumdur. Terimin kullanımındaki bu karışıklık nedeniyle, depresyon konusunda deneyimi olmayan insanlar, uzmanlığı olanlara kıyasla, durumun ciddiyetinin farkında olmayabilirler. Bu yüzden depresyondaki arkadaşlarına yada yakınlarına karşı yeterince anlayışlı olmayabilir, yardım edemeyebilir.(Blackburn,1993:14)

DSM-IV duygudurumu epizotlara ayırmaktadır. Bunlar Major,Manik ,Mikst, ve Hipomanik epizotlardır.(Köroğlu,1994:53)

Depresyondaki bazı kişiler içinde buldukları durumun kendilerine yaptıkları günahları için verildiğine inanmaktadırlar.(Carlson,Martin,Neil,Bubkist,2004:654) Nevrotik depresyonlarda kendilerini kaybedilen sevilen bir kişinin ardından oluşan suçluluk duygusundan kaynaklanmaktadır. (Ronald, Sarason. E,Sarason. G, Barbara, 1987:523) Depresif reaksiyonlar yoğun değersizlik ve çaresizlik hisleriyle karakterize edilir.(Sharman,1971:467) Bazı kadınlarda klinik depresyon kendilerini hoş olmayan mahremiyetin açıkta olduğu döngünün halkası oldukları düşüncesinden ortaya çıkmaktadır. (Newman.B,Newman.P,2003:678)

Depresyonu yaşayanlar, arkadaşlarının, meslektaşlarının ve ailelerinin kendilerini yeterince anlayamadıklarını düşünmektedirler.(Blackburn,1993:17) Depresyonda şiddetli üzüntü ya da umutsuzluk hissi en az iki hafta sürer ve kişinin çalışmak, yemek yemek, uyumak gibi günlük yaşam etkinliklerini de etkiler.) Depresif kişiler, umutsuz olmaya ve kimseden yardım göremeyeceklerine inanmaya eğilimlidirler. Böyle

hissettikleri için de kendilerini suçlarlar. Sosyal etkinliklere katılmaktan kaçınır, aile ve arkadaşlarından uzaklaşırlar. Hatta kimi zaman ölümü yada intiharı düşünürler

3.7.1. Depresyonda Duygusal Boyut

Depresyon yaşayan kişiler, en az iki hafta boyunca devam eden karamsarlık , iştahsızlık, sıkıntı ve keder duygularından yakınırırlar. Depresif duygu durumu, bazen çevreye karşı gösterilen bir tepki olarak ortaya çıkar. Eğer bu sırada hoş bir olay olursa, örneğin; bir arkadaş ziyareti ya da televizyonda bir komedi filmi gibi. Bu karamsarlık bir süre için ortadan kalkar. Kuşkusuz depresyon sırasında üzüntü ve keder dışında yaşanan başka duygular da vardır. Örneğin bazı insanlar eskiye kıyasla daha sinirli ve endişeli olduklarını fark eder. (Blackburn,1993. Çakmak, Saatçioğlu,2003:18)

3.7.2. Depresyonda Düşünsel Boyut

Depresyondaki kişinin kendi dünyası ve geleceği hakkındaki düşüncelerinde de farklılıklar vardır. İşinin ustası bir ev kadını ya da başarılı bir iş adamı, kendisini ‘işe yaramaz’, ‘yetersiz’ yada ‘başarısız’ biri olarak görebilir. Aranan özelliklere sahip olmadığına gerçekten inandığı için, benlik saygısı ve kendine olan güveni de kötü bir biçimde etkilenebilmektedir. Karar vermede güçlükler yaşanabilmektedir. Kişi geçmiş hataları ve kusurları üzerinde takılıp, çeşitli suçlar yada bağışlanamaz günahlar işlendiği düşünebilir.(Blackburn,1993:18)

Depresyondayken, daha birçok sıkıntı yaşanabilir. Titiz bir ev hanımı ya da çalışan bir işçi, kendini yorgun hissederek işini yapamayabilir. Zevk aldığı pek çok şeye karşı ilgisini tümüyle yitirebilir. Daha önceleri arkadaş canlısı olan biri arkadaşlarından kaçmak için karşı kaldırıma geçebilir, sosyal davetlerin tümünü reddedebilir. Böylece, yalnızlığı ve depresyonu gittikçe artan bir kısır döngüye dönüşür. Kişi, sürekli bir endişe yaşar ve bu endişeye bağlı fiziksel belirtiler gösterir. Kalp atışları artar, aşırı terleme, mide bulantısı, ağız kuruluğu, ishal yada kabızlık gibi belirtiler gösterebilir. Düşüncelerde yavaşlama ve dağınıklık, dikkatte zayıflama oluşabilir. Okumak, hatta konuşmak bile zor gelebilir. Bu nedenle, bu sıkıntıyı çeken

kişi için herhangi bir işe girişmek çok zordur. Hatta kişi, kendisinin zihinsel bir sorunu olduğunu bile düşünebilmektedir.(Çakmak,Saatçioğlu,2003:126)

3.7.3. Depresyonda Fiziksel Boyut

Depresyon içinde olan bir kişi için, bazen uykuya dalma sorun olurken bazen de gecenin ortasında uyanma ya da çok erken saatlerde uyanma gibi sorunlar olabilir. Enderde de olsa, uyku süresinde artış da gözlenebilir. İştahta azalma olduğunda, kilo kaybı iştah arttığında olduğunda kilo artışları olabilir. Depresyondaki kişiler, enerji kaybının yanı sıra bazen, ya kısmen ya da tümüyle cinsel ilgi kaybı yaşanabilirler.(Blackburn,1993:19)

3.8. Depresyona Yaklaşımlar

3.8.1. Psikoanalitik Yaklaşım

Ergül'ün Alper ve Littauer'dan aktardığına göre, psikanalizin en önemli temsilcisi olan Sigmund Freud'a göre depresyon, psikoseksüel gelişim sürecinde özellikle de oral döneme ilişkin çözümlenmemiş çatışmaların ve oedipus karmaşasının çözümü öncesinde yaşanan narsistik yaralanmaların manik-depresif psikoza oluşturduğunu ileri sürmektedir.(Ergül,2003:18) Freud'a göre çökkünlüklerde gerçek sevgi nesnesi yitimi olma ihtimaline karşın eğer gerçek sevgi nesnesi yitimi yoksa bilinç dışı imgesel bir yitimin var olması gerektiğini vurgulamıştır.(Öztürk,2001:354)

Ferud, (1917) Ünlü 'yas ve melankoli' makalesinde depresyon için potansiyelin erken çocukluk döneminde oluştuğunu yazmıştır. Oral dönemde çocuğun ihtiyaçlarının ya aşırı ya da çok az karşılanabildiğini ve bunun da bireyin bu dönemde kalmasına ve bu döneme ait içgüdüsel doyumlara bağlı olmasına neden olabildiğini ileri sürmektedir. Psikoseksüel olgunlaşmada böyle bir duraklamayla oral dönemdeki bu saplanmaya bağlı olarak birey, benlik saygısının sürmesi için başka insanlara ağır bağımlı olma

eğilimi geliştirebilir.(Davison,Neale,1998:643) Carl Jung'a göre depresyon libidonun bloke edilmesidir. Horney'e göre depresyon ise reddedici ana-baba tutumundan oluşur

3.8.2. Bilişsel Yaklaşım

Biliş düzeyleri ve düşünce süreçlerinin depresyonda nedensel faktör olduğunu ileri süren önemli kuramlardan biri Aaron Beck'inkidir. Temel tezi depresyondaki insanın düşüncesinin olumsuz yorumlara yanlı olduğu için öyle hissettiğidir.

Beck tarafından depresyonun altında yattığına inanılan 3 düzey vardır. Bunlar; kendilik dünya ve gelecek konusunda karamsar bakış açısı, olumsuz yaşam olayları ile tetiklenen olumsuz şema ve inançlar,bilişsel tutarsızlıklar ve çelişkiler. Yine Beck' göre depresyondaki kişiler çocukluk yada gençlik döneminde ana-baba kaybı, birbirini izleyen çeşitli trajediler, akranların reddi, öğretmenlerin eleştirisi sonucunda olumsuz şemalar geliştirirler. (Davison,1998:543)

Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olan bilişsel görüşe göre çökkünlük temelde bir duygulanım bozukluğu değil bilişsel bir bozukluktur.

3.8.3. Davranışsal Yaklaşım

Davranışçı kuramcılara göre çökkünlük çocukluktan beri acılı uyarılarla karşılaşılınca bunlardan kurtulmayı bilememe ve çaresiz kalma durumudur. (Öztürk, 2001:355) Depresyonun davranışçı analizini yapan Skinner çevrenin olumlu olarak pekiştirdiği davranışlar için pekiştirici durdurması sonucu davranıştaki zayıflamayı depresyon olarak tanımlamıştır. Fester ise, ani çevre değişikliklerinin, cezalandırılmanın itici denetlemenin ve pekiştirmedeki değişikliklerin depresyona neden olduğunu savunmaktadır.(Ergül,2003:19)

3.9. İş Doyumu ve Çökkünlük

İşten doyum sağlamama ve iş doyumsuzluğu ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyen bir etkidir. Yapılan araştırmalarda, iş doyumsuzluğu derecesi bireyden bireye değişmekle birlikte kaygı oluşturan bir durum olduğu saptanmıştır. Gereksinimlerin karşılanmamasından kaynaklanan gerilimi azaltmak için, bireylerin kullandığı savunma mekanizmaları kalıplaşır ve bireyin kişiler arası ilişkilerinde etkili olursa, ruh sağlığı üzerinde olumsuz etki gösterir.(Taşdemir,1999:6)

Araştırmalarda ayrıca yorgunluk, nefes darlığı, baş ağrısı, terleme, iştahsızlık, hazımsızlık, uykusuzluk , bulantı hissi gibi bir çok rahatsızlıkla iş doyumu arasında ilişki bulunmaktadır. Doyumsuzluğun en belirgin sonuçlarından biri de hayal kırıklığıdır. Bu gibi tepkiler dışında meydana gelen diğer bir tepki de zorlamalar karşısında çalışanlarda zaman zaman aletler veya diğer çalışma arkadaşlarına yönelen saldırganlıklar ve nevrozlara giden hastalıklardır.(Aydın,2000:15)

4. BULGULAR

4.1. Ebe ve Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri

Tablo 1. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna Göre Dağılımları

	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
GENEL DAĞILIM		58	21	30	8	11

Tablo 1deki verilere göre; Araştırma kapsamına aldığımız hemşirelerin % 58'i Devlet Hastanesinde, % 30'u Doğum ve Çocuk Bakım Evi Hastanesinde, % 11'i Sağlık Ocağında çalışmaktadırlar.

Tablo 2. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Yaşlarına Göre Dağılımları

YAŞ	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
26 VE ALTI YAŞ	10	24	7	33	1	12
26-30 YAŞ	16	39	8	38	6	75
31 VE ÜSTÜ YAŞ	15	36	6	28	1	12
TOPLAM	41	100	21	100	8	100

Tablo 2deki verilere göre: Devlet Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 24'ü 25 ve altında, % 39'u 26 ile 30 yaşları arasında, % 15'i 31 ve üstündeki yaşlardadırlar. Doğum ve Çocuk Bakım Evi Hastanesinde çalışan hemşirelerin; 33'ü 25 ve altında, % 38'i 26 ile 30 yaşları arasında, % 28'i 31 ve üstündeki yaşlardadırlar.

Sağlık Ocağında çalışan hemşirelerin; % 12'si 25 ve altında, % 75'i 26 ile 30 yaşları arasında, % 12'si 31 ve üstündeki yaşlardadırlar.

Tablo 3. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Medeni Hallerine Göre Dağılımları

MEDENİ HAL	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
EVLİ	32	78	20	95	7	87
BEKAR	9	21	1	5	1	12
TOPLAM	41	100	21	100	8	100

Tablo3 teki verilere göre; Devlet Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 78'i evli, % 21'i bekar. Doğum ve Çocuk Bakım Evi Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 95'i evli, % 5'i ise bekar. Sağlık Ocağında çalışan hemşirelerin, % 87'si evli % 12'si bekar.

Tablo 4. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Çalıştıkları Servislere Göre Dağılımları

KUR. GÖR. YERİ	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
ACİL	3	7	1	4	-	-
POLİKLİNİK	6	14	1	4	5	62
DOĞ. SERV.	-	-	4	19	-	-
YOĞ. BAKIM	4	9	2	9	-	-
DİĞER	28	68	13	61	3	37
TOPLAM	41	100	21	100	8	10

Tablo 4 teki verilere göre; Devlet Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 7'si hastanenin acil polikliniğinde, % 14'ü polikliniklerde, doğum servisinde çalışan yok, % 9'u yoğun bakım servisinde, % 68'i diğer servislerde çalışmaktadır. Doğum ve Çocuk

Bakım Evi Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 4'ü acil polikliniğinde, % 4'ü polikliniklerde, % 19'u doğum servisinde, % 2'si yoğun bakım servisinde, % 61'i diğer servislerde çalışılmaktadır. Sağlık Ocağında çalışan hemşirelerin; % 62'si polikliniklerde, % 37'si diğer servislerde çalışılmaktadır. Yoğun bakım, doğum servisi ve acil bölümleri olmadığı için kimse çalışmamaktadır.

Tablo 5. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Dağılımları

MEZ.OLD.HEM.OK.	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
S.M.L	18	43	10	47	3	37
HEM.ÖN.LİS	16	39	7	33	2	25
HEM. LİSANS	6	14	1	4	2	25
HEM.AÖF	1	2	3	14	1	12
TOPLAM	41	100	21	100	8	100

Tablo 5teki verilere göre; Devlet Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 43'ü sağlık meslek lisesi mezunu, % 39'u hemşirelik ön lisans mezunu, % 14'ü hemşirelik lisans mezunu, % 2'si hemşirelik açık öğretim fakültesi mezunudur. Doğum ve Çocuk Bakım Evi Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 47'si sağlık meslek lisesi mezunu, % 33'ü hemşirelik ön lisans mezunu, % 4'ü hemşirelik lisans mezunu, % 14'ü hemşirelik açık öğretim fakültesi mezunudur. Sağlık Ocağında çalışan hemşirelerin; % 37'si sağlık meslek lisesi mezunu, % 25'i hemşirelik ön lisans mezunu, % 25'i hemşirelik lisans mezunu, % 12'si hemşirelik açık öğretim fakültesi mezunudur.

Tablo 6. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Sağlık Kuruluşuna ve Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Dağılımları

KUR. ÇAL. SÜRE	DEVLET HAST.	%	DOĞ. ÇOC. HAS	%	SAĞ.OCAĞI	%
0-5 YIL	20	48	12	57	2	25
6-10 YIL	10	24	6	28	4	50
11 VE ÜSTÜ YIL	11	26	3	14	2	25
TOPLAM	41	100	21	100	8	100

Tablo 6 daki verilere göre; Devlet Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 48'i 5 yıldan daha az, % 24'ü 6 ve 10 yıl arasında, % 11'i 11 ve üstü yıl çalışmaktadırlar. Doğum ve Çocuk Bakım Evi Hastanesinde çalışan hemşirelerin; % 57'si 5 yıldan daha az, % 28'i 6 ve 10 yıl arasında, % 14'ü 11 ve üstü yıl çalışmaktadırlar. Sağlık Ocağında çalışan hemşirelerin; % 25'i 5 yıldan daha az, % 50'si 6 ve 10 yıl arasında, % 25'i 11 ve üstü yıl çalışmaktadırlar.

4.2 Ebe ve Hemşirelerin Beck Depresyon Ölçeği Minnesota Doyum Ölçeğine İlişkin Bulgular

Tablo 7. Ebe ve Hemşirelerin Yaşlarına Göre Beck Depresyon Ölçeğinden aldıkları puanlarla, Minnesota İş Doyumu Ölçeğinde aldıkları puanlar arasındaki ilişki

Tablo 7.1

25 VE ÖNCESİ YAŞ (n=11)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	5	55	33	88
	7	28	15	43
	4	36	28	64
	9	39	17	56
	8	29	12	41
	7	51	30	81
	11	23	22	45
	7	37	33	70
	11	12	8	20
	5	44	31	75
	3	32	13	45
r		-0,5723618	-0,3962063	-0,5263145

Tablo 7deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=9$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.30 > 2.26$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=9$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < z_{tablo}$; $1.40 < 2.26$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup

olmadığı incelenirse; $sd=9$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $2.00 < 2.26$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 7.2

25 VE ÖNCESİ YAŞ (n=7)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	34	36	13	49
	29	13	9	22
	25	16	9	25
	31	12	8	20
	21	40	21	61
	28	31	15	46
	21	20	17	31
r		-0,1027972	-0,6275909	-0,270849

Tablo 7.2deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=5$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.30 < 2.57$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=50$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $2.00 < 2.57$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=5$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri;

Zhesap < Ztablo; $0.70 < 2.57$ Ho reddedilemez. Sonuç; Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 7.3

26 YAŞ VE SONRASI (n=37)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
	6	52	26	78
	4	51	30	81
	5	30	31	81
	8	31	14	45
	3	44	26	70
	2	47	24	71
	4	52	28	80
	6	28	18	46
	4	42	26	68
	7	40	32	72
	12	42	22	64
	8	29	8	37
	5	12	8	20
	10	31	16	47
	5	25	21	46
	12	19	8	21
	3	32	23	55
	2	35	17	52
	6	33	22	55
	3	52	32	84
	5	40	21	61
	2	32	21	53
	11	42	26	68
	10	49	20	69
	5	32	20	52
	6	52	28	80
	7	26	18	44
	3	45	25	70
	6	33	20	53
	5	44	25	69
	2	42	13	55
	6	34	17	51
	8	38	21	59
	0	48	32	80
	4	50	23	73
	7	41	26	67
	4	39	20	59
r		-0,2663075	-0,3363273	-0,3320875

Tablo 7.3teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=35$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.70 < 2.04$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup

olmadığı incelenirse; $sd=35$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.10 > 2.04$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $d=35$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.10 > 2.04$ reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Tablo 7.4.

26 YAŞ VE SONRASI (n=15)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	31	19	12	31
	29	51	9	70
	14	43	21	64
	16	21	13	34
	31	26	12	38
	28	37	21	58
	23	27	10	37
	29	35	15	50
	18	19	14	33
	11	37	21	58
	24	26	26	52
	24	35	20	55
	14	25	10	35
	24	23	10	33
	14	52	23	75
r		-0,0976074	-0,2296386	-0,109681

Tablo 7.4teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=13$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.40 < 2.16$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=13$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.90 < 2.16$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=13$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.40 < 2.16$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 8. Ebe ve Hemşirelerin Medeni Hallerine Göre Beck Depresyon Ölçeğinden aldıkları puanlarla, Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki:

Tablo 8.1

EVLİ(n=41)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
	6	52	26	72
	4	51	30	81
	5	50	31	81
	3	44	26	70
	2	47	24	71
	4	52	28	80
	4	42	26	68
	6	28	18	46
	7	40	32	72
	12	42	22	64
	8	29	8	37
	5	12	8	20
	10	21	16	47
	5	25	21	46
	12	13	8	21
	3	32	23	55
	2	35	17	52
	6	33	22	55
	4	39	20	59
	5	40	21	61
	2	32	21	53
	11	42	26	68
	10	49	20	69
	5	32	20	52
	6	52	28	80
	7	26	18	44
	3	45	25	70
	6	33	20	53
	5	44	25	69
	2	42	13	55
	8	38	21	59
	4	50	23	73
	7	41	26	67
	3	32	13	45
	5	44	31	75
	11	12	8	20
	7	28	15	43
	4	36	28	64
	8	29	12	41
	7	51	30	81
	7	37	33	70
r		-0,2969077	-0,2496291	-02986628

Tablo 8.1deki verilere göre; işsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup

olmadığı incelenirse; $sd=39$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $2.00 < 2.02$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüftür.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=39$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.80 > 2.02$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonunun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=39$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $2.00 < 2.02$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 8.2

EVLİ (n=18)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	31	19	12	31
	29	51	19	70
	14	43	21	64
	31	26	12	38
	28	37	21	58
	23	27	10	37
	29	35	15	50
	18	19	14	3
	21	37	21	58
	24	26	26	52
	24	35	20	55
	14	25	10	35
	24	23	10	33
	14	52	23	75
	29	13	9	22
	25	16	9	25
	21	40	21	61
	34	36	13	49
r		-0,2260365	-0,2917445	-0,1317632

Tablo 8.2deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=16$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.00 < 2.12$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı

incelenirse; $sd=16$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.60 < 2.12$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 8.3.

BEKAR (n=7)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	8	31	14	45
	3	52	32	84
	6	34	17	51
	0	48	42	80
	55	55	33	88
	9	39	17	56
	11	23	22	45
r		-0,3971913	0,1635719	0,3968459

Tablo 8.3teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında pozitif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd= 5$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.10 < 2.57$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değildir ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında pozitif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd= 5$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.40 < 2.57$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüf idir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasındaki pozitif orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı

incelenirse; sd:8 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.10 < 2.57$ H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 8.4

BEKAR (n=4)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	16	21	13	34
	31	12	8	20
	28	31	15	46
	21	20	17	37
R		-0,1261987	-0,496282	-0,26894

Tablo 8.4teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasındaki nefatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=2 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; 0.30 H_0 reddedilemez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=2 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.00 < 4.30$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=2 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.50 < 4.30$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 9. Ebe ve Hemşirelerin Çalıştıkları Servislere Göre Beck Depresyon Ölçeğinden aldıkları puanlarla, Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında ilişki

Tablo 9.1

SERVİSLER (n=13)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	6	52		78
	2	47		71
	4	52		80
	6	28		46
	7	40		72
	2	35		52
	6	33		55
	10	49		69
	9	38		59
	5	4		75
	8	29		41
	8	31		45
	11	23		45
r		-0,1421288	-0,2276133	-0,3575876

Tablo 9.1deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.50 < 2.20$ reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.80 < 2.20$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.30 < 2.20$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 9.2.

SERVİSLER (n=13)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	31	12	8	20
	28	31	15	46
	21	20	17	37
	14	43	21	64
	31	26	12	38
	29	35	15	50
	18	19	14	33
	24	26	26	52
	24	23	10	33
	14	52	23	75
	29	13	9	22
	21	40	21	61
	34	36	13	49
r		-0,454833	-0,6387012	-0,5560984

Tablo 9.2deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.80 < 2.20$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.90 > 2.20$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=11$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.30 > 2.20$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Tablo 9.3.

DİĞER (n=35)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	1	51	30	81
	5	50	31	81
	3	44	26	70
	4	42	26	68
	12	42	22	64
	8	29	8	37
	5	12	8	20
	10	31	16	47
	5	25	21	46
	12	13	8	21
	3	32	23	55
	4	39	20	59
	5	40	21	61
	2	32	21	53
	11	42	26	68
	5	32	20	52
	6	52	28	80
	7	26	18	44
	3	45	25	70
	6	33	20	53
	5	44	25	69
	2	42	13	55
	4	50	23	73
	7	41	26	67
	3	32	13	45
	11	12	8	20
	7	28	15	43
	4	36	28	64
	7	51	30	81
	7	37	33	70
	3	52	32	84
	6	34	17	51
	0	48	32	80
	5	55	33	88
	9	39	17	56
r		-0,4106972	-0,3898125	-0,4212017

Tablo 9.3teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=33$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.70 > 2.04$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=33$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri

Zhesap>Ztablo; 2.50>2.04 Ho reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=33$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri Zhesap>Ztablo; 2.80>2.04 Ho reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Tablo 9.4.

DEPRESYON (n=9)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	16	21	13	34
	31	19	12	31
	29	51	19	70
	28	37	21	58
	23	27	10	37
	21	37	21	58
	24	35	20	55
	14	25	10	35
	25	16	9	25
r		0,2835748	0,2968899	0,3010099

Tablo 9.4teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında pozitif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=7$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri Zhesap<Ztablo; 0.90<2.36 Ho reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında pozitif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=7$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri;

$Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.90 < 2.36$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında pozitif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=7$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.00 < 2.36$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 10. Ebe ve Hemşerilerin Bitirdikleri Hemşirelik Okuluna Göre Beck Depresyon Ölçeğinden aldıkları puanlarla, Minnesota İş doyumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki

Tablo 10.1.

SAĞLIK MESLEK LİSESİ (n=17)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	3	44	26	70
	12	42	22	64
	8	29	8	37
	5	12	8	20
	10	31	14	47
	5	40	21	61
	2	32	21	53
	7	26	18	44
	3	45	25	70
	3	32	13	45
	11	12	8	20
	7	28	15	43
	4	36	28	64
	9	39	17	56
	5	44	31	75
	8	29	12	41
	8	31	14	45
r		-0,2805802	-0,4443718	-0,3587759

Tablo 10.1deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=15$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri

Zhesap<Ztablo; 1.20<2.13 Ho reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd= 15 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri Zhesap<Ztablo; 2.00<2.13 Ho reddedilmez.Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=15 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; Zhesap<Ztablo; 1.60<2.13 Ho reddedilmez.Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 10.2.

SAĞLIK MESLEK LİSESİ (n=14)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	28	31	15	46
	14	43	21	64
	31	26	12	38
	29	35	15	50
	18	19	14	30
	24	23	10	33
	29	13	9	32
	21	40	21	61
	34	36	13	49
	16	21	13	34
	31	19	12	31
	28	37	21	58
	23	27	10	37
	25	16	9	25
r		-0,0929568	-0,3220205	-0,1190098

Tablo 10.2deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=12$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.40 < 2.18$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd= 12$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.30 < 2.18$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd = 12$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.50 < 2.18$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 10.3.

HEMŞİRELİK YÜKSEK OKULU (n=31)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	4	51	30	81
	5	51	38	81
	4	42	26	68
	5	25	21	46
	12	13	8	21
	3	32	23	55
	4	39	20	59
	11	42	26	68
	5	32	20	52
	6	52	28	80
	6	33	20	53
	5	44	25	69
	2	42	13	55
	4	50	23	73
	7	41	26	67
	7	51	30	81
	7	37	33	70
	3	52	32	84
	6	34	17	51
	0	48	32	80
	5	55	33	88
	6	52	26	78
	2	47	24	71
	4	52	28	80
	6	28	18	46
	7	40	32	72
	6	33	22	55
	2	35	17	52
10	49	20	69	
8	38	21	59	
11	23	22	45	
r		-0,3945158	-0,2153336	-0,3572701

Tablo 10.3teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse $sd=29$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.40 > 2.04$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd= 29$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri

Zhesap<Ztablo; 1.20<2.04 Ho reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=29 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri Zhesap>Ztablo; 2.10>1.04 Ho reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Tablo 10.4

HEMŞİRELİK YÜKSEK OKULU (n=8)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	31	12	8	20
	21	20	17	37
	24	26	26	52
	14	52	23	75
	29	51	19	70
	21	37	21	58
	24	35	20	55
	14	25	10	35
r		-0,2438911	-0,153128	-0,2384313

Tablo 10.4teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=6 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri Zhesap<Ztablo; 0.70<2.45 Ho reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı

incelenirse; $sd=6$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.50 < 2.45$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=6$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.60 < 2.45$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 11. Ebe ve Hemşirelerin Kurumlarında Çalıştıkları Süreye Göre Beck Depresyon Ölçeğinden aldıkları puanlarla, Minnesota İş Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki

Tablo 11.1

0-5 YIL (n=23)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON YOK	5	12	8	20
	10	31	16	47
	5	40	21	61
	2	32	21	53
	3	32	13	45
	11	12	8	20
	4	36	8	64
	9	39	17	56
	8	29	12	41
	5	44	31	75
	5	25	21	46
	12	13	8	21
	3	32	23	55
	4	39	20	59
	7	41	26	67
	7	51	30	81
	7	37	33	70
	3	52	32	84
	4	52	28	80
	6	28	18	46
	6	33	12	55
	2	35	17	52
	11	23	22	55
r		-0,4613248	-0,3576691	-0,4056669

Tablo 11.1deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=21$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.50 > 2.08$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=21$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} > Z_{tablo}$; $2.10 > 2.08$ H_0 reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Tablo 11.2

0-5 YIL (n=12)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	28	31	15	46
	29	35	15	50
	18	19	14	33
	21	40	21	61
	28	37	21	58
	23	27	10	37
	25	16	9	25
	31	12	8	20
	24	26	26	52
	21	37	21	58
	24	35	20	55
	14	25	10	35
r		-0,0376395	-0,0137122	-0,0306238

Tablo 11.2deki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=10$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.10 < 2.23$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=10$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.09 < 2.23$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=10$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $0.10 < 2.23$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 11.3

6 VE ÜSTÜ YIL (n=25)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
	3	44	26	70
	12	42	22	64
	8	29	8	37
	7	26	18	46
	3	45	25	70
	7	29	15	43
	8	31	14	45
	4	51	30	81
	5	50	31	81
	4	42	26	68
	11	42	26	68
	5	32	20	52
	6	52	28	80
	6	33	20	53
	5	44	25	69
	2	42	13	55
	4	50	23	73
	6	34	17	51
	0	48	32	80
	5	55	3	88
	6	52	26	78
	2	47	24	71
	7	40	32	72
	10	49	20	69
	8	38	21	59
r		-0,3120324	-0,2145843	-0,3251509

Tablo11.3teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=23$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.70 < 2.07$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup

olmadığı incelenirse; $sd=23$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.10 < 2.07$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=23$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri $Z_{hesap} < Z_{tablo}$; $1.70 < 2.07$ H_0 reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Tablo 11.4

6 VE ÜSTÜ YIL (n=10)				
	DEPR	İ.İ.D	D.İ.D	G.İ.D
DEPRESYON VAR	14	43	21	64
	31	26	12	38
	24	23	10	33
	29	13	9	22
	34	36	13	49
	16	21	13	34
	31	19	12	31
	21	20	17	37
	14	52	33	75
	29	51	19	70
r		-0,2846282	-0,6236917	-0,3807282

Tablo 11.4teki verilere göre; içsel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; $sd=8$ 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri

Zhesap<Ztablo; 0.90<2.31 Ho reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

Elde edilen sonuca göre dışsal iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü orta derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=8 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; Zhesap>Ztablo; 2.40>2.31 Ho reddedilir. Sonuç: Bulunan korelasyon önemlidir ve tesadüfi değildir.

Elde edilen sonuca göre genel iş doyum ile depresyon puanları arasında negatif yönlü zayıf derecede bir ilişki vardır. Bulunan korelasyonun gerçekten önemli olup olmadığı incelenirse; sd=8 0.05 güven düzeyinde çift yönlü test kritik değeri; Zhesap<Ztablo; 1.30<2.31 Ho reddedilmez. Sonuç: Bulunan korelasyon önemli değil ve tesadüfidir.

KORELASYON ANALİZİ SONUÇLARI

Tablo 7.1 deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; 25 ve öncesi yaş, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.572$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0,396$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.526$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

Tablo 7.2 deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; 25 ve öncesi yaş, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.102$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.627$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.270$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 7.3. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; 26 ve sonrası yaş, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.266$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.336$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.332$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 7.4. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; 26 ve sonrası yaş, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.097$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.229$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.109$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 8.1. deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Evli olup ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.296$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.249$ dur. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.298$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 8.2. deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; evli olup ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.226$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.291$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.131$ dır. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 8.3. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Bekar olup ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.397$ dır. Yani bu iki değişken arasında pozitif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.163$ dır. Yani bu iki değişken arasında pozitif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.396$ dır. Yani bu iki değişken arasında pozitif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 8.4 teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Bekar olup ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.126$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki var.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.496$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.268$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 9.1. deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Servislerde çalışıpta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.412$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.227$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş doyumunu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.357$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 9.2. deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Servislerde çalışıpta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel Doyum arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.454$ dür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.638$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve kuvvetli derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.556$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

Tablo 9.3. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Diğer servislerde çalışıp ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.410$ dur. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf orta derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.398$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.421$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 9.4. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığı; Diğer servislerde çalışıp ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.283$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.283$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.301$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 10.1 deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Sağlık Meslek Lisesi mezunu olup ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme.

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.280$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = 0.444$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.358$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 10.2. deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.092$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.322$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.119$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 10.3. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Hemşirelik Yüksekokul mezunu olup ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.394$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.215$ tir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.357$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 10.4. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Hemşirelik Yüksekokul mezunu olup ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme.

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.243$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.153$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.238$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Kurumunda 0-5 yıl çalışıp ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.461$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.357$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r = -0.405$ tir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

Tablo 11.2 deki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; kurumunda 0-5 yıl çalışıp ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.037$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.030$ dur. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile Genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.30$ dur. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve çok zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 11.3 teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; Kurumunda 6 ve üstü yıl çalışıp ta, depresyonda olmayan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.312$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.214$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.325$ tir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

Tablo 11.4. teki veriler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında; kurumunda 6 ve üstü yıl çalışıp ta, depresyonda olan ebe ve hemşirelerdeki değerlendirme;

1. Depresyon ile İçsel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.284$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

2. Depresyon ile Dışsal İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.623$ tür. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve orta derecede bir ilişki vardır.

3. Depresyon ile genel İş Doyumu arasındaki korelasyon katsayısı $r=-0.830$ dir. Yani bu iki değişken arasında negatif yönlü ve zayıf derecede bir ilişki vardır.

5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, depresyon ile iş doyumunu arasında pozitif bir korelasyon ortaya çıkmıştır. Buna göre, depresyon artarken iş doyumunda azalma olmaktadır, ya da bir başka yönden baktığımızda iş doyumundaki azalma depresyonun yaşanmasına sebep olmaktadır. Ayrıca evli hemşirelerin bekârlara oranla, tecrübeli olanların daha az tecrübeli olanlara oranla ve çalışma koşullarının iyi ve yoğunluğunun az olduğu birimlerin daha yoğun çalışan birimlere oranla işlerinden daha fazla doyum elde ettikleri ortaya çıkmıştır. Yaş, mezun olunan okul ile depresyon ve iş doyumunu arasında ise herhangi bir ilişki bulunamamıştır

Farklı yer ve zamanlarda aynı konu ile ilgili yapılan araştırmaların sonuçlarına baktığımızda farklı sonuçlar ortaya çıktığını görmekteyiz. Belegen' in araştırmasına göre, eğitim düzeyi yüksek hemşirelerde eğitim düzeyi düşük olan hemşirelere oranla iş doyumunu daha az olarak bulunmuştur. (Yılmazmış,1999, 12) Gezer'in yaptığı araştırmaya göre ise iş yoğunluğunun çok olduğu birimlerde iş doyumunda azalma olduğu ortaya çıkmıştır.(Gezer,1998; 14) Çimete, yaptığı araştırmada bekâr ve dulların evlilere oranla daha doyumsuz olduklarını bulurken Kavla medeni durum ile iş doyumunu arasında herhangi bir ilişki bulamamıştır.(Kavla,1998;61)

Yapılması gereken, ebe ve hemşirelerin hem hastanede hem de özel hayatlarında daha mutlu olabilmeleri için depresyonun azalması, iş doyumunun ise maksimum düzeye çıkarılmasıdır. Çünkü direk insanla ilgilenen bir meslek olduğu için bu işi yapanların iş doyumlarının ve duygu durumlarının iyileştirilmesi için gereken şeylerin yapılmasında fayda vardır.. Bunun sağlanabilmesi için iş doyumunu artıran ve depresyonu azaltan bazı öneriler sunabiliriz.

Öncelikle ebe ve hemşirelerin iş doyumunu etkileyen olumsuz etmenleri ortadan kaldırmak ve yerine işe motive olunabilecek yeni uygulamaların getirilmesi gerekmektedir.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu ile çalışma koşulları arasında ilişki vardır. Yapılan çalışmalarda Ebe ve hemşirelerin çalışma koşullarından memnun olmadıkları belirlenmiştir. Bu durumda çalışma koşulları ebe ve hemşirelerin

istekleri doğrultusunda değiştirilirse iş doyumları yükselecektir. Örneğin bir ebe veya hemşire çalıştığı servisten memnun değil veya çalışamayacağı bir serviste çalışıyorsa o elemanı çalıştığı servisten alıp daha verimli çalışabileceği bir servise vermek o elemanın performansını artıracaktır. Dolayısıyla iş doyumunu artacaktır.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu ile ücret düzeyleri arasında ilişki vardır. Genelde ücret düzeylerinden memnun oldukları gözlenmiştir. Fakat özellik arz eden birimlerde (acil servis, ameliyathane, yoğun bakım, diyaliz v.b.) çalışan ebe ve hemşirelere ek avantaj, primler verilerek motive edilmeleri önerilmektedir.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu ile yöneticilerin yönetim biçimi ile ilişki vardır. Örneğin ebe ve hemşireleri ilgilendiren bir karar alınırken onlara danışılmaması iş doyumunu olumsuz etkilemektedir, bunun yaşanmaması için yöneticilerin onların da önerilerinin dikkate almaları önerilmektedir.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu ile medeni durumları arasında ilişki vardır. Yapılan araştırmalara göre, bekar olanların iş doyumları evli olanlara nazaran daha düşüktür. Yöneticilerin bunu dikkate alarak ona göre davranmaları önerilmektedir.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu ile mesleki tecrübeleri arasında ilişki vardır. Araştırmaların sonuçlarına göre on yıldan daha çalışanların iş doyumunu daha yüksektir. Oysaki genç ve yeni çalışmaya başlayan bu personelin daha severek çalışmaları düşünülmektedir. Yöneticiler tarafından genç çalışanların sorunları araştırılarak, daha verimli çalışabilmeleri için gerekli olan değişikliklerin yapılması önerilmektedir.

Ebe ve hemşirelerin iş doyumunu artırıldığı zaman depresyon şiddetlerinde otomatikman azalma görülecektir. İşinden memnun olmayan personelin memnun olmama nedeni ortadan kaldırıldığında veya olumsuz koşullar olumlu koşullarla değiştirildiğinde, personelin performansında yükselme görülecektir. Bu durum beraberinde o insana mutluluk getirecektir. Ve depresyonda azalma olacaktır. Depresyonu azaltmak için sadece çalışma koşullarını iyileştirmek ve bununla gelen iş doyumunu tek başına yeterli olmayabilir. Bu durumda yöneticilerin, çalışanlarının özel sorunlarının olup olmadığı araştırması ve ne yapılması gerekiyorsa onu mümkün olduğunca personelin zarar görmeden yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Amerikan Psikiyatri Birliği: DSM-IV Tanı Ölçütleri. Çeviren: Prof. Dr. Ertuğrul Köroğlu. Hekimler Yayın Birliği, Ankara,1994

Atkinson, Rita. Atkinson, Richard C ve Hilgard, Ernet R:Psikolojiye Giriş. Çeviren: Kemal Atakay. Mustafa Atakay, Aysun Yavuz Sosyal Yayınları, İstanbul, 1995

Aydemir, Prof. Dr. Ömer. Köroğlu, Prof. Dr. Ertuğrul: Psikiyatride Kullanılan Ölçekler, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1999

Aydın, R.: Hemşirelerde İş Doyumu ve Kişilerarası Çatışmalara Olan Etkisi,Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, 2000

Blackburn, Ivy.M.: Depresyon ve Başa Çıkma Yolları, Çeviren: Şahin, N.H, Rugancı; R.N, Remzi Kitabevi, Ankara, 1993

Carlson, Neil. R. Martin, G.Neil.Bubkist, W : Psychology, Second Edition, Pearson Education, New York, 2004

Çakmak, Doç.Dr. D. Saatçioğlu, Uz. Dr.Ö: Yüksek Lisans İçin Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, İstanbul Ticaret Üniversitesi İstanbul, 2003

Çelik, H: Fen Bilgisi ve Fizik-Kimya-Biyoloji Öğretmenlerinin İş Doyumu, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale,2003

Davison, C, Gerald. Neale, M, John: Abnormal Psychology, Seventh Edition, Çeviren: İhsan Dağ. Türk Psikoloji Yayınları, Ankara, 1998

Ergül, E. Lise Öğrencilerinin Depresyon Düzeylerinin bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı İçin Öngördüğü Bilim Uzmanlığı Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Malatya,2003

Erşan,S: Hemşirelerin İş Doyum Düzeyleri ve İş doyum Düzeylerini Etkileyen Faktörler, Hemşirelik Programı Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas, 1996

Gezer, N: Muğla İl Merkezindeki Sağlık Kuruluşlarında Çalışan Hemşirelerde İş Doyumu ve Stres, hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans Tezi, 1988

Gözüm, S: Koruyucu Sağlık Hizmetlerinde Görev Yapan Hemşire ve Ebelerde İş Doyumu, Tükenmişlik ve İşe Devamsızlığı Etkileyen Faktörlerin Araştırılması; Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Erzurum, 1996

Hovardaoğlu. A, Şenocak, L: Meslek Esasları ve Teknikleri Ders Kitabı, Hatiboğlu Yayınları, Ankara

Kaplan HI, Sadock BJ. Klinik Psikiyatri. Çeviren: Prof. Dr. Ercan Abay. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul,2004

Karaca, A: İş Tatmini ve İş Tatmini İle Hemşirelik Hizmetlerinin Yerine Getirilme Düzeyleri Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırma, Lisans Üstü Eğitim-Öğretim ve sınav Yönergesinin İşletme Anabilim Dalı İçin Öngördüğü Bilim Uzmanlığı Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 1998

Kavla; İ: Hemşirelikte İş doyumu İle Tükenmişlik İlişkisi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 1998

Newman, Barbara.M. Newman,Philip.R: Development Through Life, Thomson Wordworth, London, 2003

Özaltın,H.: Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapan Muazzaf Tabip ve Ordu Hemşirelerinin İş Doyumlarının Analizi, Yüksek Lisans Tez, Genel Kurmay Başkanlığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Hizmetleri Yönetimi Bilim Dalı Başkanlığı, Ankara, 1997

Özgüven, Prof. Dr. İbrahim Ethem: Psikolojik Testler, Pdrem Yayınları, Ankara, 1999

Öztürk, Prof. Dr. M. Orhan: Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Feryal Matbaacılık, Ankara, 2001

Saygılı, Doç. Dr. Sefa: Ruh Hastalıkları ve Korunma Yolları. Türdav Yayıncılık, İstanbul, 2001

Sharman,R.E: Psychology, Meredit Corporation,London,1971

Smith, Ronald. E. Sarason, Irvın.G, Sarason, Barbara. R.: Psychology, Fronters of Behavior, Horper & Row Publisher, 1987

Taşdemir,G: Ege Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Empatik Eğilim ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İzmir, 1999

Vara, Ş.: Yoğun Bakım hemşirelerinde İş doyumu ve Genel Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,Psikiyatri Hemşireliği Programı Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İzmir, 1999

Yılmazmış,F.:Hemşirelikte Algılanan Liderlik Tarzının İşe Bağlılığa ve İş Doyumuna Etkisinin İncelenmesi,Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans Tezi, dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İzmir, 1999

EK-1**MARDİN İL MERKEZİNDEKİ SAĞLIK KURULUŞLARINDA ÇALIŞAN EBE VE HEMŞİRELERDE İŞ DOYUMU İLE DEPRESİF DUYGU DURUMUNUN ARAŞTIRILMASI İÇALİŞMAS TANITICI BİLGİ FORMU**

Hemşirelerde iş doyumunu ve depresif duygu durumunu ölçmekteyiz. Amacımız sağlık sektöründe en büyük iş gücünü oluşturan hemşirelerin yaşadığı sorunları bir yönüyle ele almak ve gerekli yerlere de bildirmektir. Formu içten ve doğru bir şekilde doldurmanız yaptığımız araştırmanın güvenilirliği için önemlidir. Forma isim yazılmayacak, yanıtlar gizli tutulacak ve araştırma için sadece yanıtlar değerlendirmeye alınacaktır.

İlginiz için teşekkür ederim.

1. Çalıştığınız Kurum

a) Devlet Hast. b) Doğum ve Çocuk Hast. c) Sağlık Ocağı

2. Yaşınız**3. Medeni Durumunuz**

a) Evli b) Bekâr

4. Çalıştığınız kurumdaki görev yeriniz

a) Acil b) Poliklinik c) Doğum serv. d) Yoğun bakım e) Diğer

5) Mezun olduğunuz hemşirelik okulu

a) Sağlık Meslek Lis. b) Hemşirelik Önlisans Progr.
c) Hemşirelik Lisans Programı d) Hemşirelik A.Ö.F

6. Bu kurumda çalışma süreniz ay/yıl

EK-2**MİNNESOTA İŞ DOYUMU TESTİ**

Aşağıda insanların kaygılı yada endişeli oldukları zamanlarda yaşadıkları bazı belirtiler verilmiştir. Lütfen maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki belirtinin BUGÜN DAHİL SON BİR HAFTADIR sizi kadar rahatsız ettiğini yandaki uygun yere (x) koyarak belirleyiniz.

Yok	Bazen	Sık	Çok sık
-----	-------	-----	---------

0 1 2 3

1. O kadar üzüntülü ve sıkıntılıyım ki artık dayanamıyorum	☐	☐	☐	☐
2. Geleceğimden umutsuzum ve sanki hiçbir şey	☐	☐	☐	☐
3. Kendimi tümüyle başarısız bir insan olarak görüyorum	☐	☐	☐	☐
4. Her şeyden sıkılıyorum	☐	☐	☐	☐
5. Kendimi her zaman suçlu hissediyorum	☐	☐	☐	☐
6. Cezalandırıldığımı hissediyorum	☐	☐	☐	☐
7. Kendimden nefret ediyorum	☐	☐	☐	☐
8. Her aksilik karşısında kendimi kabahatli bulurum	☐	☐	☐	☐
9. Fırsatını bulsam kendimi öldürürüm	☐	☐	☐	☐
10. Eskiden ağlayabilirdim; şimdi istesem de ağlayamıyorum	☐	☐	☐	☐
11. Bir zamanlar beni sinirlendiren şeyler şimdi hiç sinirlendirmiyor	☐	☐	☐	☐
12. Hiç kimse ile görüşüp, konuşmak istemiyorum	☐	☐	☐	☐
13. Artık hiç karar veremiyorum	☐	☐	☐	☐
14. Kendimi çok çirkin buluyorum	☐	☐	☐	☐
15. Hiçbir şey yapamıyorum	☐	☐	☐	☐
16. Her zamankinden çok daha erken uyanıyorum ve yeniden uyuyamıyorum	☐	☐	☐	☐
17. Kendimi hiçbir şey yapamayacak kadar yorgun hissediyorum	☐	☐	☐	☐
18. Artık hiç iştahım yok	☐	☐	☐	☐
19. Altı kilodan fazla kilo verdim	☐	☐	☐	☐
20. Sağlığımdan o kadar endişeliyim ki başka hiçbir şey düşünemiyorum	☐	☐	☐	☐
21. Cinsel konulara olan ilgimi tamamen kaybettim	☐	☐	☐	☐

EK-3**BECK DEPRESYON ENVANTERİ**

YÖNERGE: Aşağıda, kişilerin ruh durumlarını ifade ederken kullandıkları bazı cümleler verilmiştir. Her madde, bir çeşit ruh durumunu anlatmaktadır. Her madde o durumun derecesini belirleyen 4 seçenek vardır. Lütfen bu seçenekleri dikkatle okuyunuz. Son bir hafta içindeki (şu an dahil) kendi ruh durumunuzu göz önünde bulundurarak, size en uygun olan ifadeyi işaretleyiniz.

1.
 - a) Kendimi üzgün hissetmiyorum.
 - b) Kendimi üzgün hissediyorum.
 - c) Her zaman için üzgünüm ve kendimi bu duygudan kurtaramıyorum.
 - d) Öylesine üzgün ve mutsuzum ki dayanamıyorum
2.
 - a) Gelecekte umutsuz değilim.
 - b) Gelecek konusunda umutsuzum.
 - c) Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
 - d) Benim için gelecek olmadığı gibi bu durum düzelmeyecek.
3.
 - a) Kendimi başarısız görmüyorum.
 - b) Herkesten daha fazla başarısızlıklarım oldu sayılır.
 - c) Geriye dönüp baktığımda, pek çok başarısızlığımın olduğunu görüyorum.
 - d) Kendimi bir insan olarak tümüyle başarısız görüyorum.
4.
 - a) Her şeyden eskisi kadar zevk alabiliyorum.
 - b) Her şeyden eskisi kadar zevk alamıyorum.
 - c) Artık hiçbir şeyden gerçek bir zevk alamıyorum.
 - d) Beni doyuran hiçbir şey yok. Her şey çok can sıkıcı.
5.
 - a) Kendimi suçlu hissetmiyorum.
 - b) Arada bir kendimi suçlu hissettiğim oluyor.
 - c) Kendimi çoğunlukla suçlu hissediyorum.
 - d) Kendimi her an için suçlu hissediyorum.
6.
 - a) Cezalandırılıyormuşum gibi duygular içinde değilim.
 - b) Sanki, bazı şeyler için cezalandırılabilirmişim gibi duygular içindeyim.
 - c) Cezalandırılacakmış gibi duygular yaşıyorum.
 - d) Bazı şeyler için cezalandırılıyorum.
7.
 - a) Kendimi hayal kırıklığına uğratmadım.

- b) Kendimi hayal kırıklığına uğrattım.
c) Kendimden hiç hoşlanmıyorum.
d) Kendimden nefret ediyorum.
8. a) Kendimi diğer insanlardan daha kötü durumda görmüyorum.
b) Kendimi zayıflıklarım ve hatalarım için eleştiriyorum.
c) Kendimi hatalarım için her zaman suçluyorum.
d) Her kötü olayda kendimi suçluyorum.
9. a) Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok.
b) Bazen, kendimi öldürmeyi düşünüyorum ama böyle bir şeyi yapamam.
c) Kendimi öldürebilmeyi çok isterdim.
d) Eğer fırsatını bulursam kendimi öldürürüm.
10. a) Herkesten daha fazla ağladığımı sanmıyorum.
b) Eskisine göre şimdilerde daha çok ağlıyorum.
c) Şimdilerde her an ağlıyorum.
d) Eskiden ağlayabilirdim. Şimdilerde istesem de ağlayamıyorum.
11. a) Eskisine göre daha sinirli veya tedirgin sayılmam.
b) Her zamankinden biraz daha fazla tedirginim.
c) Çoğu zaman sinirli ve tedirginim.
d) Şimdilerde her an için tedirgin ve sinirliyim.
12. a) Diğer insanlara karşı ilgimi kaybetmedim.
b) Eskisine göre insanlarla daha az ilgiliyim.
c) Diğer insanlara karşı ilgimin çoğunu kaybettim.
d) Diğer insanlara karşı hiç ilgim kalmadı.
13. a) Eskisi gibi rahat ve kolay kararlar verebiliyorum.
b) Eskisine kıyasla, şimdilerde karar vermeyi daha çok erteliyorum.
c) Eskisine göre, karar vermekte oldukça güçlük çekiyorum.
d) Artık hiç karar veremiyorum.
14. a) Eskisinden daha kötü bir dış görünüşüm olduğunu sanmıyorum.
b) Sanki yaşlanmış ve çekiciliğimi kaybetmişim gibi düşünüyor ve üzülüyorum.
c) Dış görünüşümde artık değiştirilmesi mümkün olmayan ve beni çirkinleştiren değişiklikler olduğunu hissediyorum.
d) Çok çirkin olduğumu düşünüyorum.
15. a) Eskisi kadar iyi çalışabiliyorum.
b) Bir işe başlayabilmek için eskisine göre daha fazla çaba harcıyorum.
c) Ne iş olursa olsun, yapabilmek için kendimi çok zorluyorum.

- d) Hiç çalışmıyorum.
16. a) Eskisi kadar rahat ve kolay uyuyabiliyorum.
 b) Şimdilerde eskisi kadar kolay ve rahat uyuyamıyorum.
 c) Eskisine göre 1 veya 2 saat erken uyanıyor ve tekrar uyumakta güçlük çekiyorum.
 d) Eskisine göre çok erken uyanıyor ve tekrar uyuyamıyorum.
17. a) Eskisine göre daha çabuk yorulduğumu sanmıyorum.
 b) Eskisinden daha çabuk ve kolay yoruluyorum.
 c) Şimdilerde neredeyse her şeyden kolay ve çabuk yoruluyorum.
 d) Artık hiçbir şey yapamayacak kadar yoruluyorum.
18. a) İştahım eskisinden pek farklı değil.
 b) İştahım eskisi kadar iyi değil.
 c) Şimdilerde iştahım epey kötü.
 d) Artık hiç iştahım yok.
19. a) Son zamanlarda pek kilo kaybettiğimi sanmıyorum.
 b) Son zamanlarda istemediğim halde iki buçuk kilodan fazla kaybettim.
 c) Son zamanlarda beş kilodan fazla kaybettim.
 d) Son zamanlarda yedi buçuk kilodan fazla kaybettim.
20. a) Sağlığım beni pek endişelendirmiyor.
 b) Son zamanlarda ağrı, sızı, mide bozukluğu, kabızlık gibi sıkıntılarım var.
 c) Ağrı, sızı gibi bu sıkıntılarım beni epey endişelendirdiği için başka şeyleri düşünmek zor geliyor.
 d) Bu tür sıkıntılar beni öylesine endişelendiriyor ki, artık başka şeyleri düşünemiyorum.
21. a) Son zamanlarda cinsel yaşantımda dikkatimi çeken bir şey yok.
 b) Eskisine göre cinsel konularla daha az ilgileniyorum.
 c) Şimdilerde cinsellikle pek ilgili değilim.